

Jezernice



vydáno k 660. výročí od první písemné zmínky o obci (1353–2013)





Pohled na Jezernici, 2011

Vážení občané, rodáci a návštěvníci obce,

naše obec slaví v roce 2013 významné výročí – 660 let od první známé písemné zmínky o obci Jezernice.

Počátky dějin obce Jezernice nejsou dosud úplně probádány. Vesnice vznikla ve 2. pol. 13. stol. v přímé návaznosti na vznik drahotušského panství, pod které patřila, a bezesporu patří k nejstarším sídlištím v regionu. Prvním majitelem panství byl Bohuš z Holštýna a Drahotuš, který v roce 1269 získal darem zeměpanskou půdu od Přemysla Otakara II. V území Moravské brány od dnešních Drahotuš až po Lipník nad Bečvou Bohuš nově založil drahotušské panství, kolonizoval svá území a vyměřoval pozemky pro obživu poddaných. Tak začaly vznikat dnešní vesnice, mezi které patří Jezernice.

Poprvé se Jezernice připomíná roku 1353, kdy syn Bohuše Kuník z Drahotuš se souhlasem svých bratrů Čeňka a Matouše zapsal věnem polovinu Jezernice se všemi právy své manželce Elišce a k tomu sto kop pražských grošů.

V průběhu dalších staletí se vlastníci a majitelé obce často střídali. Posledním majitelem obce byl v letech 1808–1850 František Josef Ditrichštejn. Po zrušení poddanství už nebyla obec spravována vrchností, stala se svobodnou a od roku 1850 přešla pod státní správu, okresy a kraje. Do roku 1854 náležela Jezernice pod soudní okres hranický. Život v obci byl řízen starostou, samosprávou a obecním výborem. V této podobě obec fungovala až do konce 2. světové války. V květnu 1945 došlo k ustanovení prozatímního Místního národního výboru. První poválečné volby se v obci konaly 26. 5. 1946. V roce 1980 došlo v souladu s politikou vlády tehdejší ČSSR k začlenění Jezernice pod Lipník nad Bečvou. Novodobá historie obce se začala psát 1. 1. 2000, kdy byla Jezernice vyhlášena samostatnou obcí.

Při příležitosti významného výročí obce Jezernice Vám nabízíme tuto publikaci, která zajímavým způsobem představuje vzhled a vývoj obce v průběhu posledního století.



Ing. Pavla Jochcová, starostka



Obecní úřad, č. 206, r. 2000

OBECNÍ ÚŘAD

Od svého počátku byla Jezernice součástí panství spravovaného vrchností. V čele obce býval rychtář, jmenovaný vrchností. Tuto funkci většinou zastával fojt. V roce 1804 se připomíná fojtství na č. 7, kdy byl rychtářem Josef Jemelka. Fojtství na č. 7 se zmiňuje i v roce 1835. V roce 1842 sídlilo fojtství už na č. 8, kdy byl erbovním rychtářem Ferdinand Spáčil. Se zrušením poddanství došlo i ke změnám ve spravování obce. Obce přešly pod státní správu. Jezernice byla do roku 1854 začleněna do soudního okresu hranického a byla spravována starostou, obecní samosprávou a obecním výborem. Prvním doložitelným představeným obce z roku 1851 byl František Suchánek z č. 51. K další velké změně ve správě obce došlo s koncem 2. světové války, kdy byl ustanoven prozatímní Místní národní výbor, který obec spravoval až do prvních řádných voleb. První poválečné volby proběhly 26. 5. 1946. Tehdejší MNV sídlil v budově dnešní pošty na čísle 82, později se přestěhoval do budovy na čísle 161. V roce 1980 byla Jezernice v souladu s tehdejší politikou připojena k Lipníku nad Bečvou. V obci pak vznikl tzv. občanský výbor, který se scházel v budově na čísle 82 (dnešní pošta). Na základě referenda občanů obce došlo k 1. 1. 2000 z rozhodnutí Ministerstva vnitra k vyhlášení samostatnosti obce. Prvním starostou samostatné obce byl Ing. Dušan Pořízka, kterého v roce 2011 vystřídala Ing. Pavla Jochcová. Prostory obecního úřadu byly vybudovány v přízemí stávající mateřské školy, kde sídlí úřad obce doposud.

Budova současného obecního úřadu byla postavena v roce 1978 na dvou vykoupěných pozemcích a sloužila jako budova mateřské školy. Po roce 2000 prošla celkovou rekonstrukcí do výsledné podoby, jak ji známe dnes.



Obecní úřad, č. 206, r. 2013

ŠKOLA

Nejstarší zmínky o škole v Jezernici lze datovat do druhé poloviny 17. století. V letech 1670–1696 se připomíná první učitel Jiřík Jablonský. Vyučování bylo v té době polodenní, dopoledne se učili starší žáci, odpoledne je vystřídali mladší žáci.

Původní budova školy byla přízemní, se dvěma světnicemi a chlévem. Kvůli špatnému technickému stavu musela být v roce 1853 vystavěna na stejném místě nová – tentokrát jednopatrová školní budova. V přízemí byly tři světnice, kuchyň a komora, v prvním patře pak dvě učebny. V roce 1857 byl zbourán starý školní chlév a došlo k výstavbě chlévu nového. V roce 1861 byl vybudován školní dvůr. Ve školním roce 1882/1883 byla škola rozšířena na dvojtřídní a došlo ke zrušení polodenního vyučování. Díky školní novele z roku 1883 mohli žáci sedmého a osmého ročníku navštěvovat školu pouze v zimním období. Roku 1906 nařídila okresní školní rada v Hranicích rozšířit školu z dvojtřídní na trojtřídní. Stalo se tak až ve školním roce 1909/1910, po provedené přístavbě školy z roku 1909, kterou provedl stavitel Jan Kolář z Lipníku nad Bečvou. V roce 1929 byla zahájena oprava školní budovy, současně byl upraven byt pro učitele. K další rekonstrukci školy došlo až v roce 1953, byly opraveny interiéry a budova byla opatřena novou fasádou. Ve školním roce 1957/1958 se ve škole podařilo vybudovat vodovod a nové sociální zařízení. V následujícím školním roce 1958/1959 byla stará břidlicová dlažba nahrazena novou terasovou. V rozmezí let 1959–61 byla opravena střecha a byt ředitele školy. Do bytu byla zavedena voda, opraveno elektrické vedení, přistavěna koupelna a vybudována spíž. Ve školním roce 1966/1967 došlo k oplocení školní zahrady a byly vysázeny nové stromky. V roce 1977 došlo k zahájení generální opravy střechy a vodoinstalace. Ve školním roce 1978/1979 vznikla spojením dvou dolních tříd tělocvična. V roce 1989 došlo ke zřízení školní jídelny a školní družiny. Od školního roku 1994/1995 je škola organizována znovu jako dvojtřídní, postupem dalších let prošla rozsáhlou rekonstrukcí.

Od roku 2000 působí ve funkci ředitelky školy Mgr. Bronislava Hradilová.



Škola, č. 39, r. 1932



Škola, č. 39, r. 2013



Památník Svobody, 1933



1938



2013



1930

KOSTEL SV. MARTINA

Duchovní správa se v obci připomíná už ve 14. století, kdy se zdejší farář Petr označuje za lupiče církevních statků Olomoucké kapituly v období majetnických sporů mezi Joštem a Prokopem. Na faráře Petra byla uvalena klatba papežem Bonifácem IX. Po jeho odstranění zde nepůsobili žádní další duchovní správci, jezernická farnost se počítala za jednu současně s farností podhorskou. V roce 1622 byli z obce vyhoštěni nekatoličtí kazatelé a jezernická fara se stala filiálkou fary drahotušské. O zřízení fary v Jezernici se jednalo už v roce 1784, v roce 1785 došlo ke zřízení „kurácie“. V současné době je jezernická farnost začleněna pod římskokatolickou farnost v Drahotuších a je spravována farářem Radomírem Šidlejou, kaplanem Petrem Utíkalem a pastoračním asistentem Vojtěchem Hýblem.

Kostel sv. Martina stojí na návsi na místě bývalého hřbitova. V původním kostele stával v roce 1690 jeden oltář, kostel disponoval jedním stříbrným pozlaceným kalichem a jedním ornátem, na velké věži byly hodiny a dva zvony. Nejstarší zvon sv. Maria pocházel z roku 1601. Druhý zvon sv. Martin z roku 1717 musel být pro závady v letech 1850 a 1853 opakovaně přelit. Třetí zvon – umí-

ráček sv. Barborka byl pořízen až v roce 1898. Dnes na věži z původních zvonů zůstal jen zvon sv. Maria. V malé věžičce byl umístěn zvon sv. Jan Nepomucký. Během obou světových válek byly zvony zabaveny pro válečné účely, pouze zvon sv. Maria z roku 1601 přečkal všechny pohromy a zůstal v kostelní věži doposud. V roce 1788 dostal kostel darem dřevěný svatostánek a kanonické tabulky s vyřezávanými rámci a dřevěnou krabicí na hostie. K první rozsáhlejší opravě kostela došlo v roce 1837, následně pak v roce 1863 a 1869. V roce 1874 pořídila obec pro kostel nový oltář. V roce 1882 byly pro kostel zakoupeny varhany. V roce 1891 došlo k vydláždění kostela dlaždicemi. V roce 1901 byl založen spolek sv. Martina, jehož cílem bylo rozšíření kostela. Spolek zanikl v roce 1923. Další nový oltář byl do kostela pořízen v roce 1917. I v průběhu dalších let byl kostel sv. Martina postupně opravován.

Kolem kostela sv. Martina se rozkládal první původní hřbitov založený pravděpodobně v roce 1601. Pro přeplněnost se v roce 1832 začalo pohřbívat na nově zřízeném hřbitově na „Záhumení“, kterého se užívalo až do roku 1839. Tehdy se pohřbívání vrátilo zpět na původní hřbitov ke kostelu. V roce 1888 byl zřízen nový hřbitov na cestě do Lipníku nad Bečvou, který je využíván dosud.



2013



Kostel Sv. Martina, 1917



Kostel Sv. Martina, 2013



Hřbitov, 2002



2013



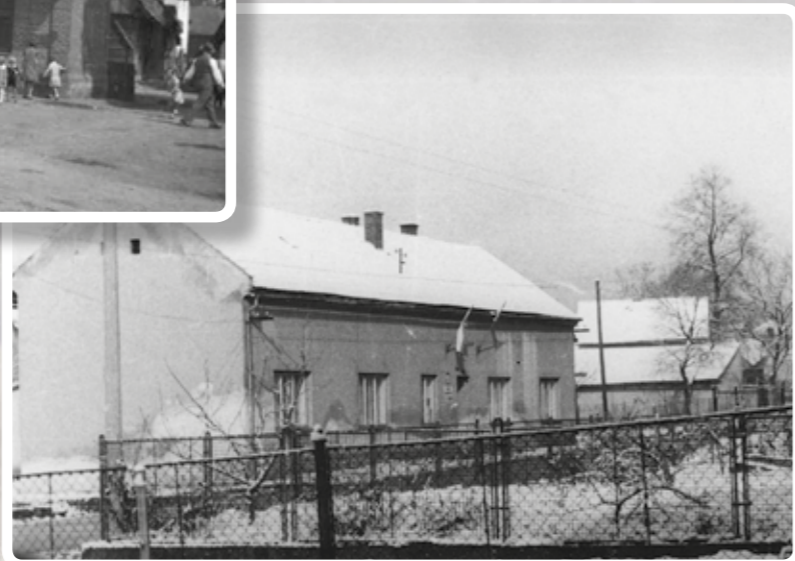
Původní hasičská zbrojnice, 1938

HASIČSKÁ ZBROJNICE

Sbor dobrovolných hasičů v Jezernici patří k nejstarším sborům v okrese. Hasičský spolek vznikl ke dni 10. 10. 1894. Prvním velitelem byl 26. 12. 1894 zvolen František Hradil z č. 15. Sbor už ve svých začátcích disponoval dvouproutní čtyřkolovou stříkačkou. Jezernický sbor se stal čle-

nem Hasičské župy lipenské č. 46. Dne 28. 7. 1907 se proto v Jezernici konal 1. župní sjezd spojený s velkou slavností a s požárním cvičením.

Původní zbrojnice se nacházela v obecním domku, kde byla uložena stříkačka. Na valné hromadě z roku 1912 bylo dohodnuto, že se nechá vystavět zbrojnice nová. Ještě téhož roku novou zbrojnicí vystavěla za svépomoci hasičů firma stavitele Koláře z Lipníku nad Bečvou. Další velké



Místní národní výbor, č. 161, r. 1977

hasičské cvičení se konalo v srpnu 1922. Rok 1924 byl pro jezernický hasičský sbor významný. Místní hasičský sbor se zúčastnil uvítání prezidenta T. G. Masaryka na nádraží v Lipníku nad Bečvou. V roce 1925 se konal v obci další župní sjezd s večerním slavnostním lampiónovým průvodem, mší v kostele a s vyznamenáním hasičů. Činnost hasičů byla hrazena z příspěvků občanů, z peněžních sbírek. Obec každoročně na jejich činnost



Hasičská zbrojnice, č. 161, r. 2000



Hasičská zbrojnice, č. 161, r. 2013

příspěvala částkou z obecního rozpočtu. V 70. letech v obci existoval Český svaz požární ochrany. V 80. letech byla na čísle 161 postavena nová hasičská zbrojnice, která prošla celkovou rekonstrukcí v roce 2005.

Od roku 2008 působí jako starosta SDH Jezernice Radek Raška, velitelem jednotky sboru dobrovolných hasičů je Zdeněk Panák.



Lidový dům, č. 12, r. 1938

DŮM KULTURY A SPORTU

Pozemky pro výstavbu tehdejšího „Lidového domu“ byly vykoupeny zástupci katolických spolků a strany Lidové od původní majitelky domu č. 12 paní Marie Soukupové v říjnu 1928. V červnu 1929 požádala společnost Lidového domu o povolení na provoz kina v obci, tehdejší zastupitelstvo ale žá-

dost zamítlo. Už začátkem roku 1930 muselo obecní zastupitelstvo projednávat protest majitelů místních hospod proti udělení hostinské koncese pro Lidový dům. Koncese nebyla Lidovému domu udělena. Poté požádal o přenesení své hostinské koncese do Lidového domu pan Josef Lorenc. Toto bylo s konečnou platností schváleno v lednu 1931. Lidový dům byl dokončen v roce 1931 a sloužil jako hostinec s tanečním sálem a později i kinem. Stal se velkým společenským centrem obce. Peníze na jeho stavbu byly zapůjčeny z jezernické záložny, která si



Lidový dům, č. 12, r. 1938

je zajistila pohledávkou čtyř věřitelů, a to pana Josefa Bočana, Antonína Čočka, Bedřicha Kellnera a Josefa Remeše. Každému z nich byla připsána částka 200.000 Kč. Dluh byl zapsán do pozemkových knih. Po okupaci ČSR německými vojsky odkoupil Lidový dům i s veškerými dluhy pan Jančík a tím také došlo k vymazání závazků z pozemkových knih. V září 1939 zde byli ubytováni němečtí vojáci, kteří po okupaci obsadili republiku. Kino bylo v Lidovém domě zřízeno až v roce 1949 a o jeho vznik se zasloužil také tehdejší farář Jan Porubský. V roce 1987 prošel objekt průběžnými opravami. V roce 1990 ho získala v restituci rodina původní majitelky, která v roce 2001 souhlasila s jeho prodejem obci. Od roku 2001 je Lidový dům v majetku obce Jezernice. Prošel rozsáhlou rekonstrukcí, kterou provedla ve dvou etapách stavební firma TRAWEKO 96 s.r.o. Celý objekt byl zprovozněn v červnu 2004. Obec získala za rekonstrukci nově nazvaného objektu „Dům kultury a sportu“ ocenění Stavba roku 2004 Olomouckého kraje. Dnes je Dům kultury a sportu celoročně využívaným multifunkčním společensko-sportovním zařízením se sálem a přísálím. Je zde jeviště, nářadovna, zázemí pro účinkující, šatny a sociální zařízení se sprchami. V druhé části se nachází obecní hospůdka s relaxačním zázemím, s masážním centrem a saunou. Za domem je veřejně přístupná zahrada, využívaná hojně při společenských i soukromých akcích.



Dům kultury a sportu, č. 12, r. 2013



Hostinec manželů Skalických,
č. 82, r. 1929



Týž hostinec se Záloženským domem, 1933



Pošta, č. 82, r. 2013



Náves, 1930



Výměnek u domu č. 1,
Brázda Jos., 1933



2013



Kálová L., č. 1, r. 2013



Lassnerův mlýn, č. 2, obraz z r. 1943, autor: Novotný



Kotíkovi, č. 2, r. 2013



A. Bednář, č. 3, r. 1933



Žofie Horáková, č. 3, září 1934



Žůrkovi, č. 3, r. 2013



**Hostinec, Ant. a Emílie Navrátilovi
č. 8, r. 1938**



Hostinec Mansbartovi, č. 8, r. 2013



**Marie a Antonín Brázdovi
č. 13, r. 1928**



Paukovi, č. 13, r. 2013



Malíčková Julie, č. 37, r. 1938



Malíčkoví, č. 37, r. 2008



Proluka pro stavbu bytového domu v místě č. 137, r. 2013



JZD Jezernice, č. 42, okolo r. 1970



Agrochov Jezernice, a.s., č. 42, r. 2013



JEDNOTA smíšené zboží, okolo r. 1970



Provozovna a byt, Šindler V., 2013



Výměnek u č. 58, Bočán Frant., 1933



Na stejném místě dům č. 227, Kellnerovi, 2013



Bosák Alois, č. 73, r. 1933



Hradilová Jiřina, č. 73, r. 2013



Obchod smíšeným zbožím
Boženy Balharové, č. 158,
1938



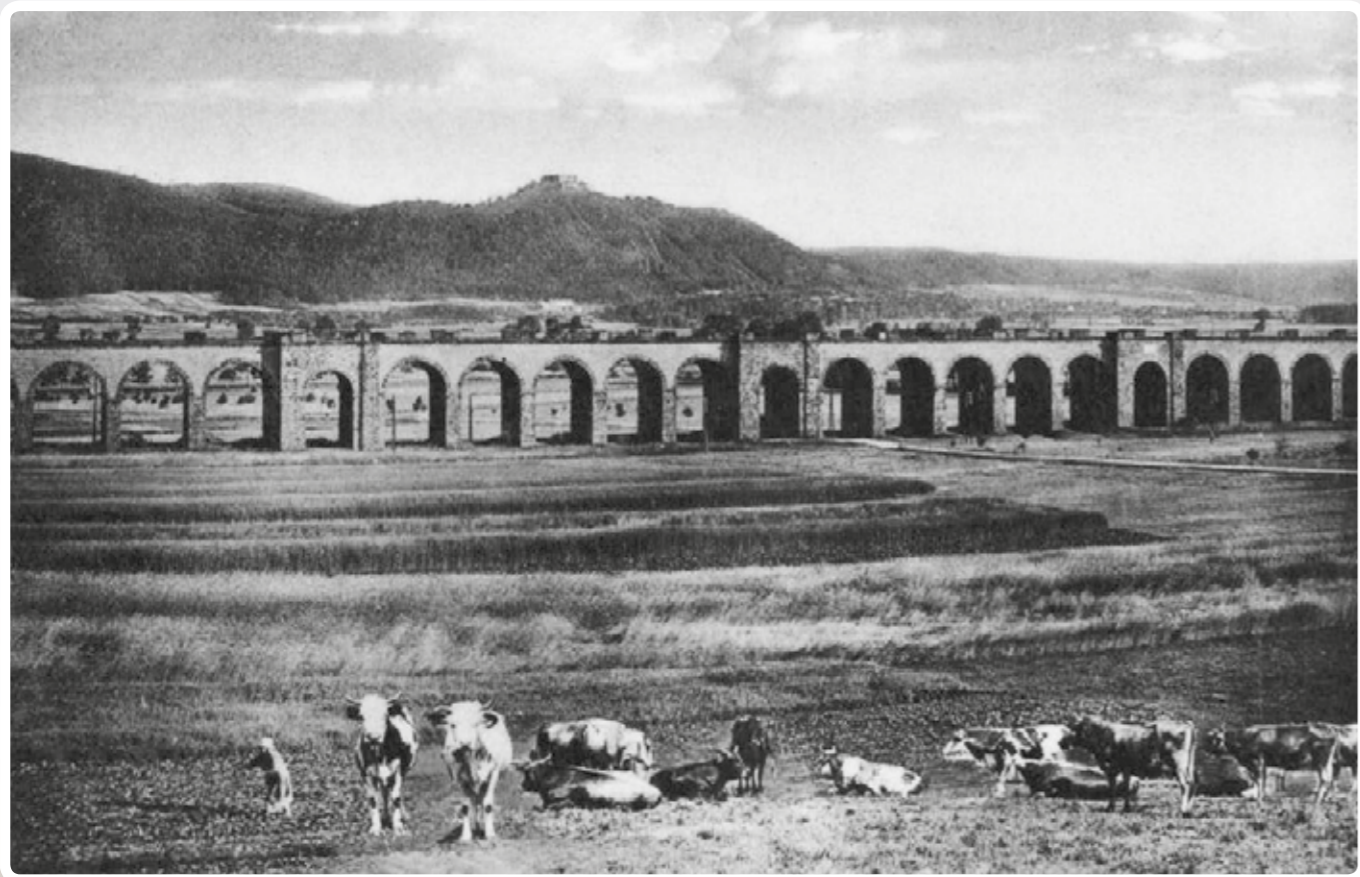
Jakl Jaromír, č. 158, r. 2013



Obchod smíšeným zbožím
Bedřišky Dvořákové, č. 43,
1938



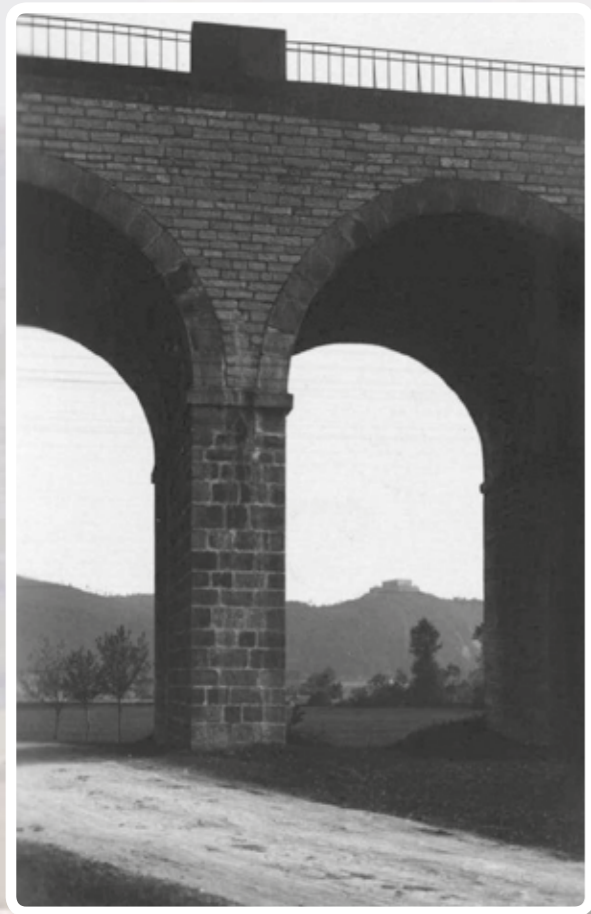
Plívovi, č. 43, r. 2013



Jezernické viadukty, 1938



Jezernické viadukty, 2013



Jezernické viadukty, 1938



Jezernické viadukty, 2013



Kaplička na Familiích, 1938



Kříž na místě kapličky, Famílie, 2013



Vydala Obec Jezernice, 2013, v nákladu 300 ks. Použité fotografie: Milan Šelle, archiv obce.
Redakční tým: Kateřina Ludíková, Antonín Jemelka, Pavla Jochcová. Grafické zpracování a tisk: Ondřej Havlík.